

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA



The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 86. — ŠTEV. 86.

NEW YORK, SATURDAY, APRIL 13, 1935. — SOBOTA, 13. APRILA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

NEMCIJA BO PODPISALA VZHODNO-EVROPSKI PAKT

NEMCIJA BO SODELOVALA Z VELESILAMI V NAPORIH ZA PREPREČENJE VOJNE

Anglija bo stala pri zaveznicah. — Nobeno vprašanje, ki se tiče evropskega miru, ne more razdvojiti Anglije, Francije in Italije. — Konferenci je predsedoval Benito Mussolini. — Skupna oborožena sila proti vsaki kršilki miru.

STRESA, Italija, 12. aprila. — Konferenca v Stresi je deloma zaključena. Nemčija je danes obvestila veliko Britanijo, Francijo in Italijo, da je pripravljena sodelovati z njimi in preprečiti nevarnost vojne.

Poleg tega je Nemčija pripravljena podpisati vzhodni nenapadalni pakt. To je doslej dosledno zavračala, v zadnjem trenutku se je pa vklonila.

O tem je danes obvestil angleški zunanji minister Sir John Simon francoskega ministrskega predsednika Flandina in italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija.

Sir John je dobil tozadevne informacije od angleškega poslaništva v Berlinu.

Nemčija je s tem popolnoma ustregla želji Francije in Sovjetske unije, da si ni prevzela nobenih vojaških obveznosti.

Prejšnja poročila so se glasila:

STRESA, Anglija, 12. aprila. — Prvi dan konference v Stresi je pokazal, da bo konferenca trajala dalje kot pa je bilo pričakovano. Prvi dan ste bili dve seji, ki ste trajali skupno pet ur. Posamezni delegati so večinoma razpravljali o političnem položaju.

Po končani večerni seji je bilo objavljeno uradno poročilo, ki pove, da je angleški ministrski predsednik Ramsey MacDonald pojasnil sedanjo angleško politiko, zunanji minister Sir John Simon pa je poročal o svojem razgovoru s Hitlerjem v Berlinu.

MacDonald je zagotavljal, da bo storil vse, da pokaže in ojači solidarnost med tremi državami, ki so zastopane na tej konferenci. Rekel je, da naj nobena država ne misli, da bi bile Anglija, Francija in Italija kdaj razdeljene glede vprašanja evropskega miru. Na dopoldanski seji so imeli besedo večinoma Angleži, na popoldanski pa Francozi.

Vsi delegati so se zedinili v tem, da je treba določbe versailleske mirovne pogodbe strogo izpolnjevati in da Liga narodov označi napadno državo.

Proti napadalki bodo države porabile silo na naslednji način:

1. Skupna vojaška sila je pripravljena vzdrževati določbe mirovne pogodbe.

2. Porabljen bo vsa finančna, politična in moralna sila, zlasti pa gospodarska osumljenost proti državi, ki bi ogrožala mir.

Kot sedaj izgleda, bodo tri velesile najbrže opustile vzhodno-evropsko zvezo in sicer vsled odpora Poljske. Mesto te pogodbe pa bodo velesile zahtevale strožje izpolnjevanje 16. člena Liginih pravil, tako da bo imela Liga moč, da bo prisilila evropske narode, da vzdržujejo mir.

Ako pa še to ne bi zadostovalo, tedaj bo med državami sklenjen pakt za medsebojno vojaško pomoč v okviru Lige narodov. Ta pakt bo ostal odprt tudi Nemčiji in vsaki drugi državi, ki se zavzema za mir.

Francoska delegacija ni zahtevala, da se Nemčija kaznuje, ker je kršila versaillesko mirovno pogodbo s tem, da se je oborožila, pač pa pozivlja Ligo narodov, da prepreči še kako nadaljnje kršenje mirovne pogodbe. V takem slučaju mora Liga vsako državo, ki bi prelomila mirovno pogodbo, kaznovati.

Kot je pojasnil zunanji minister Sir Simon, mu

Farmerji trumoma zapuščajo svoje domove

ŽUPANI PRI PRESEDNIKU ROOSEVELTU

S predsednikom razpravljajo o pomoči brezposelnim. — 3,500,000 brezposelnih bo zaposlenih pri javnih delih.

Washington, D. C., 12. apr. Po dosedanjih posvetovanjih predsednika Roosevelta z raznimi mi gospodarskimi izvedenci je mogoče sklopiti, da bo predsednik štiri milijarde dolarjev, katere mu je kongres dovolil za olajšavo gospodarske bede, porabil za javna dela, ki so trajna in v splošno korist.

Upravitelj Reliefa Hary L. Hopkins, pravi, da bo po sedanjem načrtu dobilo delo 3,500,000 brezposelnih in bo s tem napravljen konec neposredni ednarni pomoči, kolikor se tiče dela zmožnih ljudi. Hopkins tudi pravi, da bo ta načrt stalno uveljavljen.

V četrtek je imel predsednik Roosevelt posvetovanje z župani večjih mest in je z njimi razpravljal, koliko denarja bi kako mesto potrebovalo za svoje javne zgradbe. Nekateri župani se boje, da ravno večja mesta, ki imajo največ brezposelnih, ne bodo dobila dovolj denarja, da bi odpravila brezposelnost.

Po končani konferenci s predsednikom so župani izjavili, da so popolnoma zadovoljni z izidom konference in da se gospodarski položaj izboljšuje.

POLJAKI HVALIJO ROOSEVELTA

Varšava, Poljska, 12. apr. — Tukajšnje časopisje je z navdušenjem pozdravilo Rooseveltov program za kontrolo nad dobički, ki jih delajo municijske tovarne. 'Kurjer Poranny' piše: — Taka odločitev je dobič večji prispevek k ohranitvi miru kot pa sedanja konferenca v Stresi.

je stotnik Eden v svojem poročilu pojasnil poljsko stališče glede vzhodne-evropske zveze. Poljska je prepričana, da bi bila Poljska bojno polje v vojni med Rusijo in Nemčijo in se vsled tega ne mara vezati ne s to, ne z ono državo, da bi ji pomagala v taki vojni.

Ministrski predsednik Mussolini je na železniški postaji v Stresi pričakal francoske in angleške delegate.

Ko se je ob 11 dopoldne pričela prva seja, je Mussolini prevzel predsedstvo in je francoske in angleške delegate iskreno pozdravil.

Na konferenci so naslednji delegati:

Za Francijo: Pierre-Etienne Flandin in Pierre Laval; za Anglijo: Ramsey MacDonald, Sir John Simon in stalni angleški podtajnik zunanjega urada Sir Robert Vansittart in za Italijo Benito Mussolini in podtajnik zunanjega urada Fulvio Suvich.

ŠKANDALOZNE RAZMERE V UMOBOLNICAH

Zdravnik pravi, da so zdravi ljudje "živi pokopani". — Sorodniki spravijo ljudi v blaznico po krivem pričevanju.

Ugledni psihijater dr. Earl C. Cheser neurološkega zavoda Medical Center v New Yorku je nastopil s senzacionalno trditvijo, da je mnogo oseb, ki se nahajajo v umobolnicah v Windgate, duševno zdravih in da je bilo v umobolnico poslanih mnogo moških in žensk vsled krivega pričevanja.

Nek drugi zdravnik je rekel, da tudi v ostalih umobolnicah razmere niso nič boljše in da sorodniki iz kateregakoli vzroka na podlagi izpričevala brezvestnih zdravnikov svoje ljudi v blaznicah "žive pokopujejo".

Dr. Chester je nastopil kot priča, ko je odvetnik Joseph H. Shay v imenu 77 let starega George H. Newmana proti njemu in zdravnikom dr. Edwardu Lissu, dr. Robertu Kreshanu in dr. Isidorju Krossu vložil tožbo za odškodnino v znesku \$100,000.

Dr. Chester je s svojim zagovorom dosegel, da je zagovornik njegovo ime črtal iz obtožnice, ker se je prepričal, da je bil dr. Cheserjev podpis na listini, na podlagi katere je bil Newman poslan v umobolnico, ponarejen.

ROOSEVELTOV NEČAK MORA PLAČATI ODŠKODNINO

Pongkeepsie, N. Y., 12. apr. Sodišče je odredilo, da mora predsednikov nečak Lynan Delano plačati Hermanu Ackerru \$28,000 odškodnine, ker se je ponesrečil pri sekanju dreves na njegovem posestvu. — Ackerr bo za vse življenje nezmožen za delo.

DEMONSTRACIJE PROTI VOJNI

Demonstracij se je udeležilo po raznih mestih na tisoče dijakov. — "Gradite šole, ne pa bojnih ladij!"

Včeraj se je vprizorilo v New Yorku nad dvanaest tisoč študentov in študentk demonstracije proti vojni.

Po ulicah so nosili plakate z napisom: — Gradite šole, ne pa bojnih ladij! — Kapitalisti hočejo vojno, mi pa hočemo mir! — Kruha dajte ljudem, ne pa kroge! — Mi prisegamo, da ne bomo podpirali vlade Združenih držav v nobeni bojni vojni!

Demonstracije so dokaz, da je začela ameriška mladina spoznavati, kakšno stališče naj zavzame za slučaj vojne.

Demonstracije niso bile samo v New Yorku, pač pa tudi po vseh drugih večjih ameriških mestih.

Ponekod je prišlo tudi do protidemonstracij, toda zagovorniki vojne so morali kmalu utihniti.

Do resnejših spopadov je prišlo samo v Chicago in na Harvard univerzi.

Študentom Harvard univerze je govoril znani liberalce profesor Albert Sprague Coolidge ter je bil deležen navdušenega odobravanja.

ŽUPAN REŠIL OTROKA

Albany, N. Y., 12. aprila. — 10 let stari Jade Clark je padel v jezero v Washington parku in se je že pričel potapljati. Ravno ob istem času pa pride iz mestne hiše župan John Boyd Tacher in njegov tajnik Bernard Fitzpatrick, ki sta bila na poti domov. Ko zagledata potapljajočega se dečka, skočita popolnoma oblečena v ledeno vodo ter privlečeta potapljajočega se otroka na breg.

DEČEK SPAL ŠTIRI LETA

Memphis, Tenn., 12. aprila. Pljučnica je zahtevala življenje 12 let starega Joe Higginosa, ki je že bilo na njem opaziti znake, da se bo prebudil iz svojega štiriletnega spanja. Pred štirimi leti je zapadel v spanje, ko je padel z verande domače hiše. Zadnje leto je kazal vidno boljšanje, dokler ga ni pograbila pljučnica.

JAPONSKA ZAVRNILA AMERIKO

Tokio, Japonska, 12. aprila. Japonska vlada je naznanila Združenim državam, da ne morejo pričakovati "dobrot" odprtih vrat v Mančukuo, ker nove države ne marajo priznati. Zunanji minister Koki Hirota je sporočil poslaniku Josephu C. Grewu, da je vlada zavrnila ameriški protest proti mančukuanemu petrolejskemu monopolu.

NAD POLOVICO ZDRUŽ. DRŽAV VIŠE GOSTI OBLAKI PRAHU

KANSAS CITY, Kans., 12. aprila. — Skoro nad polovico Združenih držav višje kot težka odeja oblaki prahu. Škoda, ki so jo povzročili viharji, ki nosijo s seboj prah, katerega so dvignili z izsušenih farm osrednjega zapada, sega v milijone. Ljudje umirajo za "prašno pljučnico", živina poginja in farmerji trumoma zapuščajo svoja domovja. Na mnogih krajih je vstavljen ves promet.

NOVI NEMIRI NA GRŠKEM

Grška vlada je vpeljala strogo cenuro. — Dijaki povzročujejo nemire. Vse telefonske zveze pretrgane.

Atene, Grška, 12. aprila. — Navzlic popolni zmagi nad Venizelosoviimi revolucionarji je vlada v veliki zadregi, zlasti zaradi reakcionarne delovanja ministra na razpoloženju generala Johna Mextacasa in zračnega ministra Johna Rhalisa.

Vlada je odredila strogo cenuro. Na poštah odpirajo vsa pisma, ki prihajajo, ali pa odhajajo iz dežele. Odpirajo celo pisma inozemskih časnikarjev poročevalcev.

Metaxasovi in Rhallisovi govorci ni dovoljeno objavljati. Posebne izdaje listov so prepovedane. Cenuro nad brzojavi je prevzelo vojaštvo; pogovor po mednarodnih telefonskih zvezah ni dovoljen. Pri tem je bil ob neki priliki prizadet celo ministrski predsednik Manayoti Tsaldaris.

Poslanika v Sofiji in Moskvi sta bila odpoklicana. V vladnem čiščenju, ki je sledilo zadnji revoluciji, sta bila odpuščena iz diplomatske službe.

Atenski vseučiliščniki so priredili velike demonstracije, ker je vlada odslavila 8 vseučiliških profesorjev. Na vseučilišču v Solunu je bilo odslavljeno pet profesorjev, čeprav niso bili v zvezi z zadnjo revolucijo. Policija je razbila dijaško zborovanje; mnogo dijakov je bilo aretiranih.

Vojaško sodišče v Solunu je obsodilo 16 revolucionarnih častnikov na zaporne kazni; 16 častnikov pa je oprostilo, ker so bili prisiljeni pridružiti se revolucionarjem. Pet stotnikov je bilo obsojenih na smrtno ječo.

SMRTNA KOSA.

V Glendale, Long Island, je umrl znani rojak Ignac Kralj, doma iz Domžal. Pobralla ga je pljučnica v starosti 50 let. V Ameriki zapušča ženo, tri sinove in hčerko ter brata in sestro. Pogreb bo v ponedeljek ob desetih dopoldne iz hiše žalosti 6901-66. Pl., Glendale, L. I., na pokopališču sv. Trojice. — Prizadetim izrekamo naše sožalje.

Najbolj so sedaj prizadete države zapadni Kansas, vzhodni Colorado in ves Wyoming, zapadna Oklahoma, skoro ves Texas in del New Mexico.

Prah, katerega je v četrtek dvignil vihar, se v obliki velikega oblaka pomika čez Missouri, Arkansas in Mississippi in je že dosegel Illinois, Indiana, Kentucky, Tennessee in Louisiana.

Farmerji, premagani po veliki suši lanskega leta in po sedanjih viharjih, odhajajo s svojih farm, gonč s seboj živino. Ceste so polne ljudi in živine in izgleda, kot bi prebivalstvo bežalo pred sovražno kovo vojsko. Bežeči farmerji so se po veliki večini obrnili proti vzhodu.

Ker je zrak pol prahu, dihanje ni samo težavno, temveč tudi nevarno. Mnogi se zavarujejo proti prahu z maskami, drugi pa si nos in usta zavazujejo z robci.

V Colorado je mnogo ljudi zbolelo za pljučnico; v Kansasu se je zadušilo mnogo živine.

Po površni ceniavi je vihar samo v Texas napravil škodo na poljih do \$20,000,000. Poljedelski urad v Texasu pravi, da je vihar v zadnjih 24 urah uničil vso posetev.

Šole in trgovine so zaprte, promet je oviran, ponekod celo popolnoma ustavljen. Mnogo družine niti ne morejo pokopavati svojih mrtlicev.

Vremenski urad pa ne napoveduje nikake rešitve. Če bi prišel tudi dež, bi z neba padalo blato.

V Syracuse, Kans. je padlo 8 palcev prahu. Prah prihaja v hiše pri oknih in vratih. Po hištvu je pokrito s plastjo prahu.

V Colorado je obstalo v prahu več vlakov, ki so bili namenjeni proti vzhodu.

Blizu Garden City, Kans. je vlak obtičal tri dni v prahu. Vlak, ki mu je šel na pomoč, je tudi obstal.

Na obsežnih planjavah, s katerih sedaj odnašajo viharji zemljo, so bili nekdanj pašniki, poraščeni večinoma z bivolovo travo, ki ima močne korenine in je zabranjevala, da viharji zemljo niso mogli dvigniti. Ko pa so farmerji preorali zemljo, je postala žrtev viharjev in žitnica Združenih držav se bo izpremenila v puščavo, ako pokrajine vlada ne poseje s travo in posadi z drevjem.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Trans.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

On sale every day in America in
New York City \$7.00
In other cities \$8.50
In Europe \$10.00
In Asia \$11.50
In Australia \$13.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" isha je vsaki dan izvenem nedel in praznikov.

Uglati brez podpla in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovodi pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3525

ITALIJA OBOROŽUJE

Italijanski parlament je odobril povečanje oborožitve v zraku.

Ob tej priliki je državni podtajnik za letalstvo general Valle očrtal program povečanja italijanskih letalskih vojnih sil, ki obstoja v naslednjem:

1. Vse sedanje letalske vojne sile se imajo nadomestiti najkasneje v dveh letih.

2. Vsa letala za bombardiranje morajo postati sposobna za polete z brzino 270 milj na uro, do višine 24,000 čevljev in za nosilnost 3000 funtov bomb. Ta letala se sedaj že grade v seriji.

3. Pospešiti se imajo sedanji poizkusi, da se izpolnijo letala za bombardiranje za polete z brzino 350 milj na uro.

4. Sedanja težka letala za bombardiranje morajo postati sposobna za polete v višino 30,000 čevljev na uro. Ta letala se sedaj že pripravljajo.

5. Dopršiti se morajo vse priprave za izobrazbo novih pilotov v letalskih šolah.

6. Posvetiti se mora resna skrb civilnemu letalstvu, da se omogoči čim hitrejši njegov razvoj.

Polslužbena "Littoria" ima že sedaj v svojem programu obsežno razširjenje vseh letalskih prog na vse štiri strani sveta.

Letos bo otvorenih nič manj kakor 5600 milj letalskih prog, med njimi iz Rima v Tripolis, v Asmaru v Eritreji ter v Mogadiscio v Somaliji.

Prihodnja leta se ne bodo organizirali demonstrativni poleti v inozemske države, ker so v sedanjih resnih trenutkih povsem odveč in ker se morajo vse energije združiti za metodni vojaške priprave.

Obnova italijanskega letalstva bo stala 1200 milijonov lir.

Ministrski predsednik Mussolini je odredil ministru za letalstvo, naj se pospešijo dela za ojačenje vsega letalstva.

Prvotno je bilo določeno postopno povečanje števila letal po programu, ki je določen od Mussolinija in ki bi se moral izvesti v 6 letih, sedaj pa zahteva Mussolini, naj se izvede v treh letih.

Letos bodo že zgradili letala za bombardiranje, ki bodo mogla nositi po poldrugo tono bomb in bodo imela akcijski radius 1250 milj.

V prihodnjih letih bodo zgrajena takozvana superletala za bombardiranje z isto kapaciteto, nosilnostjo in oborožitvijo, ki pa bodo imela 160 milj brzine na uro.

Iz Slovenije.

Vlak ga je prerezal na dvoje.

V Vižmarjih si je 27. marca na grozovit način vzeli življenje brezposelni delavec, 42-letni Viktor Cuderman. Doma iz Divače je Cuderman prišel v Jugoslavijo že pred leti. Tu je opravljal priložnostna dela, en čas je bil zaposlen tudi na stavbah, zdaj pa je bil že dolge mesece brez posla in zaslužka. Pohajal je v družbi raznih brezposelnih tovarišev iz kraja v kraj in prosjačil.

27. marca popoldne se je z nekimi svojimi tovariši znašel v St. Vidu, kjer so nekaj časa posedali zunaj na polju. Pozneje se jim je pridružil še neznani mlajši človek, ki se je pogovarjal z njimi, nato pa jim predlagal, da se podajo dalje proti Vižmarjem. Vsi so se takoj odločili in šli z njim, posebno ker jim je obljubil, da bo dal za pijačo. V Vižmarjih so nato pili najprvo vino, nato pa špirit, gorilni špirit. Nekaj minut pred pol 18. uro so odšli močno omanjeni spet na cesto. Cuderman je odšel v družbi Jurija Kavčiča, ki je doma iz Železnikov, proti železniškemu prelazu, dočim je tretji tovariš krenil nazaj na polje.

Spotoma je bil Cuderman zelo redkobeseden. Ko sta prišla s Kavčičem do prelaza, kjer so bile zatvornice zaradi osebne vlaka, ki je baš odhajal s kolodvora naprej proti Gorenjski, zaprte, je Cuderman nenadoma pomolil Kavčiču svojo potno palico, rekoč: "Na tu jo imaš", jaz grem!" — V tistem hipu je privozil vlak in že se je nesrečni Cuderman pognal pod kolesa lokomotive, ki ga je prerezala na dvoje...

Strojevodja je stroj takoj ustavil, naker so potegnili obe polovici trupa izpod voza. Od nekod so brž prinesli krsto, v katero so položili razmesarjeno truplo in ga na odredbo pozvanih orožnikov odnesli v šentvitsko mrtvašnico.

Zagonetna tihotapska zgodba na severni meji.

27. marca ponoči je prišlo blizu Jelenč pri St. Ilju v Slovenskih goricah do zagonetnega dogodka, ki je pa ostal navzlic skrbnemu in temeljnemu poizvedovanju, ki so ga uvedli orožniki skupaj z mariborsko policijo, dozdaj nepojasnjen.

Okrog 2. zjutraj se je vračal posestnik Janko Čagran na kolesu iz Maribora, kjer je bil na obisku pri svojih sorodnikih, domov proti Jelenčam. Blizu njegovega doma in v bližini Kovarčeve gostilne sta ga ustavila dva neznana moška. Hotela sta ga napasti in sta ga nekaj časa zasledovala. Videč, da je položaj nevaren in da gre najbrž za dva tihotape in roparja, je potegnil Čagran samokres in oddal nekaj svarilnih strelkov. Napadalec se pa za to uista kaj zmenila, temveč sta Čagrana, ki se je urneje pognal na kolo, zasledovala naprej. Čagranu se je posrečilo, da je ubežal potem, ko je ponovno oddal še nekaj svarilnih strelkov. Na begu je še zaslišal za seboj padec in zamolklo stokanje. Slednjič se je zatekel k šentiljskim orožnikom in opisal vse, kako se je godilo.

Pozna žrtv fantovskega divjanja.

Poročano je že bilo, da da je bil 21. februarja ob priliki neke gostije v Apačah napaden posestnik Kmetec Martin iz Župeče vasi, ki se je gostije udeležil s svojo ženo. Kmetec je bil takrat ranjen z nožem v tilnik in je zaradi hude poškodbe moral ostati v postelji. Kljub vestni zdravniški negi je poškodovanec umrl. Državno tožilstvo je odredilo raztelesenje, da se dožene vzrok smrti.

Zaključek vinogradniških del z ubojem.

Pri posestnici Gregorčevi Alojziji v Grabščinah pri Sv. Juriju ob Ščavnici so kopali v vinogradu. Za viničarja službuje pri posestnici 50-letni Jurjevič Franc in njegov sin 20-letni Franc. Ko so pa delo končali, so bili vsi delavci za likof pogoščeni s pijačo. Okrog pol 20. so se delavci razšli, le delavca Krajnc Martin in Kramberger Karel iz Malega Moravčaka sta še ostala pri viničarji. Kjer so se Jurjevičevci začeli pripravljati na počitek.

Med tem je Kranjc Martin stopil v sobo ter pozval Jurjeviča, Franca mlajšega, naj gre z njim na prosto. Začela sta se prepirati, tako da ju je moral oče miriti. Pomagala je tudi hčerka Jožefa, ki je hotela potisniti Krajnc skozi vrata. Ta pa jo je udaril z motiko po prsih, zaradi česar se je prerekanje še poostri. Naposled se je Jurjevičevim posrečilo spraviti Krajnc skozi vrata, zunaj pa je Kranjc poklical na pomoč odhajajočega Krambergerja, ki se je nato obrnil nazaj.

Oče Jurevič in sin sta se med tem oborožila in sicer je pograbil oče v veži ležečo pilo in jo pridrtil na ročnik od cepe z železnim obročkom, da se je videla kakor sulica, sin pa je pograbil lato. Tako oborožena sta šla v temo pred hišo, kjer sta razgrajala Krajnc in Kramberger. Oče je začel dregati okrog sebe, da se reši Krajnc in Krambergerja, ter je pri tem zadal devet vbovov Krambergerja in Krajncu. Kramberger je dobil vbove v trebuh in čreva in prebodena so mu bila tudi jetra; trije vbovi so bili smrtnosni, in Kramberger je v nedeljo ponoči umrl, med tem ko je bil Krajnc odpeljan v bolnišnico v Ptuj, kjer se baje bori s smrtjo. Krambergerjevo truplo je bilo prenešeno v mrtvašnico k Sv. Juriju ob Ščavnici, obducirano in nato pokopano na tamkajšnjem pokopališču.

Samomor fotografa.

29. marca popoldne se je raznesla po Šmartnu pri Litiji in okolici vest o tragični smrti znanega fotografa Ludvika Krema. Njegova gospodinja Klančarjeva Rezi ga je našla,

ko se je vrnila iz Šmartna domov na Ušje, kjer je Krema zadnja leta bival. Ležal je na tleh ves krvav in težko hropeč. Gospodinja je poslala takoj po litijskega zdravnika dr. Orla, ki pa ni mogel več pomagati nesrečnemu možu. Preiskava je ugotovila, da se je Krema ustrelil z browningom. Izrazil je trenutek, ko je bil sam doma. Stopil je pred zrcalo, in si pogljal krčglo v glavo. Strela so sedje niso našli.

Slovenec napravil načrt za novo katedralo v Sarajevu.

Sarajevski nadškof dr. Šarić je pred leti pokrenil akcijo za zgraditev nove katedrale sv. Jožefa v Sarajevu. Na priporočilo nekaterih prijateljev je poveril izdelavo idejnih načrtov dunajskemu arhitektu Schottenburgu. Dunajski arhitekt je pa znatno prekoračil določeni proračun, poleg tega pa njegov načrt glede sloga ni odgovarjal okolici in arhitektu nemu značaju Sarajeva. Za cerkev je nato napravil krasen načrt ljubljancin Aci Lavrenčič.

Gilganska bitka v Kačji ridi.

V Kačji ridi živi v gozdu že nekaj let več ciganskih rodbin imena Brajdič. Pred dnevi se je vrnil iz zapora 19-letni Matija Brajdič, ki je bil v starem sovražstvu z 21-letnim Ferdinandom in 22-letnim Stankom Brajdičem, največ zaradi neke mlade ciganke in skritega orožja, ki so ga bili skrili pred varnostnimi organi. Že nekajkrat so se ti cigani med seboj obajali. Spopad, ki je bil po takem neizbežen, je razburil kri v nedeljo popoldne v "Petelinčih". Stanko in Ferdinand sta navalila na mlajšega Matijo z vso silo in besom. Prvo besedo so imeli v borbi koli, v Stankovih rokah pa se je zasvetila tudi karabinka, s katero je streljal v Matijo. Šele na velik krik in vik, so prihiteli na prizorišče bitke ostali cigani, ki so bojevitost bratce ločili. Ves polnmljen in zbit je na bojišču obležal Matija, ki so ga sorodniki zanesli v šotor. Ker pa je bil cigan tako zdelan, da so mu udje popolnoma odpovedali, so ga naložili na dvokolnico in ga zapeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji. Napadalec so orožniki poiskali in Stanku pri tem zaplenili tudi puško, ki jo je znal doslej tako večje prikrivati.

Varočite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik s združenih državah.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

— Preminul je nanaglomav Clevelandu za srčno kapjo L. Arko, p. d. Gašperjev Lojze, v starosti 58 let. Pokojni je bil doma iz Volične vasi, fara Zagrad.

— V Powhattan Point, O., se je mladenič Vincent Velhar, star komaj 19 let, težko ponesrečil pri delu v premogovniku. Velika plast kamena se je zrušila nanj in ga hudo pobila po vsem telesu. Ima tudi namolmljen hrbet.

— Pred sodiščem v Pueblo, Colo. je stal Joe Grahek na obtožbo izsiljevanja in bil je obsojen na dve leti zapora in na deportacijo po prenehanju zapora. Grahek — ki pa ni njegovo pravo ime — je v Victoriju zahteval pismo od družine Anton Žitnik, da mora prinesiti na neki prostor \$2500.

ZELENI OKOSTNJAKI

V Franciji so odkrili v zadnjem času v raznih krajih več popolnoma zelenih okostnjakov, ki delajo baš zavoljo svoje barve raziskovalcem precej preglavice. Nedvomno izvira ta barva od bakra, kar velja zlasti v okostjih, ki so jih našli v Tarnu v bližini starih bakrenih rudnikov. Druge so našli v grobnici stare viteške družine Albretov v Béarniji, enega pa v sredini Lyonsa.

Neke domneve pravijo, da so ti okostnjaki ostanki Križarjev, ki so umrli v Palestini in so jih z bakrenimi solmi balzamirane pripeljali domov, druge trdijo, da gre za okostja rimskih bakrarjev, ki so jim telesa že za življenja sprejela znatne količine te kovine. Antropolog dr. Locard, ki je našel okostje v Lyonsu, pa trdi, da gre za Galoromane iz dobe cesarja Klavdija, od kod baker v kosteh pa ne zna povedati.

BOJEVITOST NAJDEBELEJŠEGA MOŽA EVROPE

38letni Jan Cesar, znan iz ilustriranih listov kot najdebelejši mož Evrope, saj tehta 197 kg, je prispel te dni v Opavo, kjer je bil ostal dolžan na najemninu nekaj tisočakov. Zato je zamen trkal s težko desnico na vrata hišnih gospodarjev, ki so ga že poznali, da noče plačevati najemnine. Končno je sklenil poslati ženo po hišah, da bi najela stanovanje. Žena je imela srečo, dobila je stanovanje v hiši nekega sodnega svetnika v predmestju, kateremu je natvezila, da je njen mož zastopnik velike trgovske tvrdke. Hišni gospodar je pa kmalu zvedel, kdo bo njegov najemnik. Zato se je od zunaj in znotraj zabarikadiriral, vrata praznega stanovanja je pa opremil s patentno ključavnico.

Bil je pa tudi skrajni čas, kajti novi najemnik je bil že pred vrati. Čakalo ga je pa neprijetno presenečenje. Hišni gospodar mu je zadelo mirno pojasnil, toda Cesar se je silno razsrdil, skočil je po sekuro, razsekal vrata v ograji in vrata s patentno ključavnico in ni se dal ugnati, dokler ni prišla policija. Potem je pa takoj postal pohleven in brez odpora se je dal odvesti v sodne zapore, kjer bo moral obžalovati svojo bojevitost.

Peter Zgaga

V malem, zapuščenem kraju je policija odkrila ponarejenico denarja in njene lastnike aretirala.

Ljudje so potem upravičeno vzdihovali.

— Škoda, večna škoda. To je bilo edino podjetje, ki bi se dandanes izplačalo...

Izgovor je vrstica, s katero davimo vest, da ne more kričati.

Društveni tajnik je pisal glavnemu odboru:

— Naznanjam, da je umrl sobrat Jože Klopáč. To je bil tisti, ki je bil že dvakrat zaradi simulanstva suspendiran.

Kaj je treba, da človek postane pesnik?

Tukaj je par nasvetov, ki pa ne smejo nikogar užaliti:

1. Izposodi si za pol dolarja znamke;
2. ne prični prej pisati, dokler ne čutiš, da je absolutno potrebno;
3. napiši le toliko besed, da ti odleže;
4. izbriši vsako drugo besedo;
5. izbriši vse ostale besede;
6. prodaj znamke.

Za časa vlade Louisa Filipa je prišel v Pariz neki prosilec, da poišče mogočnega ministra, ki so ga ljudje označevali za brezvestnega in podkupljivega. Prosilec se je najprej prepričal, da je sam z ministrom ter mu nato rekel s skrivnostnim glasom:

— Gospod minister, tukaj sva sama. Če mi napravite uslugo, vam dam deset tisoč frankov. Prišeem vam, da ne bom o tem nikomur povedal.

Minister se je pohlepno zagledal v bankovce in odvrnil: — Dajte mi petindvajset tisoč frankov, pa lahko poveste vsem ljudem.

Mož, ki ni bil s svojo ženo zadovoljen, se je pritoževal prijatelju:

— In če se postavim na glavo, ona se vendar ne bo bolj šala.

Ah, kaj — ga je zavrnil prijatelj — raje se holj trdno na noge postavi, pa boš videl, da bo kaj kmalu drugačna.

Taka je karijera vsakega pravega pisatelja oziroma časnika:

Najprej hrepeni, da bi videl kakšno svojo stvar tiskano.

Ko to doseže, ga strahovito jezi, če ga kdo kritizira.

Pravi pisatelj oziroma časnika je pa šele tedaj, ko ga jezi, če ga kdo hvali.

Če je ženska lepa in duhovita, ji ne škoduje.

Toda to ni edini pogoj za njen uspeh. Predvsem mora biti skrivnostna in tajnstvena.

Kajti ko začne enkrat moški žensko razumovati, ni več daleč čas, ko jo bo zapustil.

V starokrajških listih večkrat citam, da grade v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani deset ali dvanajst nadstropij visoka poslopja, katerim pravijo nebotičniki, oziroma hiše, ki segajo v oblake.

Po tistih naših lepih krajih morajo biti oblaki strahovito nizko, da pravi ljudstvo desetnadstropni krtini — nebotičnik.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da se poučen v vseh stvarah. Vselej naša dolgoletna skušnja Vam samemu da najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, dočim prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, se najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker pridu se dobi in Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pilite torej takoj za brezplačno navodila in svetovanja, mo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Za Velikonoč

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.75 Din. 100	Za \$ 9.35 Lir. 100
\$ 5.25 Din. 200	\$ 18.25 Lir. 200
\$ 7.50 Din. 300	\$ 24.40 Lir. 300
\$ 11.75 Din. 500	\$ 36.70 Lir. 500
\$ 23.50 Din. 1000	\$ 73.20 Lir. 1000
\$ 47.00 Din. 2000	\$ 146.40 Lir. 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVREŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodi v dinarjih ali lirah dovoljujemo se bolj pogoje.

SEPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARJE

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 6.75
\$ 10. — " " " " " " " "	\$ 13.50
\$ 15. — " " " " " " " "	\$ 20.25
\$ 20. — " " " " " " " "	\$ 27.00
\$ 25. — " " " " " " " "	\$ 33.75
\$ 30. — " " " " " " " "	\$ 40.50
\$ 35. — " " " " " " " "	\$ 47.25
\$ 40. — " " " " " " " "	\$ 54.00
\$ 45. — " " " " " " " "	\$ 60.75
\$ 50. — " " " " " " " "	\$ 67.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za priplačilo \$1. —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

BRZOVOLAK

— Bili smo radovoljci v strojni tovarni—Dagbert, dolgi Herford in jaz, — je pripovedoval Pauksen. — Majhno gnezdo ob Vzhodnem morju. — Ko smo se neko jutro preoblačili, je vihtel Herford v roki čisto nov bankovec in ves žarel: — Fantje, danes je moj god in moj stari gospod... pogledajta, cel stotak... Ali gresta z menoj vezovat? — Gospoda moja! — se je spoštljivo čudil Dagbert, potipal bankovec, se obziral. To je učinkovalo smešno. Smejali smo se.

Stari smo bili po 16 in 17 let in usmiljenja vredno nevedni v sestavi sporeda za fantovski večer. Naposled pa je bilo vse urejeno na splošno zadovoljnost. Ves dan smo se sami sebi zdeli izredno važni. Oholo smo se ozirali na ves ostali svet.

Zvečer smo se sestali. Zelo dostojanstveni, zapeti. Spored se je razvijal po predpisih. Klasična mešanica. Nekateri so kasneje govorili, da smo bili do nezvesti pijani. Zelena zavist!

Sam si prisvajam le slavo genialne zamisli: da sem vse tri ključne vezniki privezal na dolg motov in jih v teku vlačil po mačjih glavah, s katerimi so bile tlakovane ulice našega presenečenega učnega metseca. Vendar smo mogli še nekoliko hitreje teči kakor stražnik, ki ga je bil naš hrup prebudil iz spanja.

Na koncu mesta smo posedli po obcestnih kamenih in si odpihali. Kraljevsko smo bili židane volje. Herford je pel z občutkom, a ne po notah. Dagbert je melanholično strmel v luno. Meni je bilo hudo slabo.

V tem trenutku nas je zadela žarek luči. Dve žareči oči pred tlo go vrsto luči, sta, zvijaje se kakor kača, zavili po železniškem tiru.

— Brzovolak! — je poskočil Herford. Stekel je proti prelezu. — Fantje, jaz pa nekaj vem. To bo špas! Predno sva mogla vedeti, kaj namerava, je vzel z opozorilne table laterno, se postavil med tračnice in začel zamahovati s svetilko.

Dagbert se je bil v tem nekoliko stregel. — Fant, Herford, ne delaj neumnosti, — je svaril. — V luknjo pojdemo, če se zve.

— Tepec! — je zakričal Herford. In še vedno vihtel svetilko. — Počakajmo! Ali vidiš? — je pokazal na obe zatreči oči lokomotive. V nočni tišini se je slišalo izpuščenje protipare. Ritmični tak-tak koles je zvenel sedaj ukročeno. Nedvomno je bil strojevodja opazil signal in zmanjšal hitrost.

— Sedaj se pa zgubimo! — je besno zarjovel Dagbert. — Tjale v gozd... Ubral jo je. Herford se na tračnicah okrene. Sedaj se razletita laterna na gručcu. Črna tema. Kajti tudi luna se je skriva za oblake. Samo obe bleščeči oči lokomotive.

In potem krik. Krik smrtno groze. — Pomagajte! Pomagajte! — In še enkrat iz hropčih prsi: — Pomagajte!

— Moj Bog, — je dejal Dagbert, tekoč poleg mene. In že drvi nazaj proti prelazu. Herford je stal kakor prikovan. Besno, divje stresa in trga svojo levo nogo. Gleda s kipečimi očmi na oba žaromete. Še sto metrov sta bila oddaljena. Sedaj še 90, potem 80. S strahotno naglico sta se bližala... 70, 65...

Herford v divjem obupu trga, stresa, poteza. — Moja noga! — rjove v smrtni stiski. — Tračnica! — Izza oblakov je padel snop luninih žarkov in videli smo: Herfordova petja je bila kakor okovana med glavno in varovalno tračnico. Neločljivo. Zarometa sta bila oddaljena še 50 metrov. — Stoj! Stoj! — jim je divjal nasproti Dagbert. V teku je bil pograbil ostanke Herfordove svetilke. Kako nezmišljeno! Golo nagonsko ravnanje. 30 metrov, 20, 15.

NAJDRAGOCENEJŠA ZBIRKA STARIH UR

Najdragocenejšo zbirko starih ur, kar jih je na svetu, ima upokojeni španski topniški general Dusmet v Madridu. Njegov muzej šteje 1200 dragocenih in originalnih ur. Stari general zbira samo ure, katere so bile narejene do leta 1826. Tega leta namreč je umrl zadnji sloveči urar Breguet. Dusmet je prepričan, da za njim noben urar še ni naredil kaj prida ure.

Ura, kakršno ima danes lahko vsakdo, četudi ni premožen, je v starih časih bila velika dragocenost. Urarji so prav za prav naredili le kolesje. Vse drugo pa so naredili umetniki in obrtniki v svojih umetniških delavnicah. Sloveči urar Benvenuto Cellini je imel najbolj slovečo umetniško delavnico za ure. Zgoraj omenjeni Breguet je na primer svojemu pomočniku plačeval na mesec 1200 zlatih frankov plače. Iz tega lahko razvidimo, kako umetniško so bile narejene stare ure in kako drage so bile.

General Dusmet je torej zbral 1200 ur vseh časov in vseh mojstrov. "Najmlajša" njegovih ur je tista, katero je argentinski senat poklonil generalu Roci, ko je odstopil kot predsednik argentinske države. To uro je Roca pozneje poklonil španski princezinji Izabeli, ko je potovala po Južni Ameriki. Poleg te "najmlajše" ure ima seveda general Dusmet tudi stare solnčne ure, izmed katerih so bile nekatere narejene okrog leta 1400. Poleg solnčnih ur ima polno mehaničnih ur od najbolj priprostitih do najbolj umetniških.

— Ima ure, katere je izdelal urar španskega kralja Karla III., kitajske ure iz 16. stoletja, francoske ure iz časov Ludvika XIV., holandske ure iz porcelana, kovine in marmorja. Nekatere teh ur imajo veliko zgodovinsko vrednost. Dragocena je na primer ura angleške kraljice Viktorije, katero je ta kupila od Bregueta za 4200 zlatih frankov, kar je bila že tedaj čedna vsota. Ta ura ima le 12 mm v premeru. Za-

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

— Pomagajte! — je zaječal Herford. S pojemajočim glasom. In se v težkem padcu zvrnil vznak. Nezavesten.

10 metrov, 8 metrov, vlak.

Sedaj še 4, 3 metre... tedaj se ustavi!

Tri metre pred človekom na tračnicah.

Konec! Ko je Herford po večmesečni bolezni vstal, se je svetil v njegovih plavih lasel gost pramen srebrnosivih nit.

On, Dagbert in jaz... Nikoli več v življenju nismo pokusili kapljice alkohola.

nimiva je tudi turška ura, v kateri je vdelanih 208 velikih briljantov. Nekoč je bila lastnina maroškega sultana Muleja Abderamana. Prav nenavadna je ura, katera je narejena v obliki harfe. Na to harfo igra deklica po navodilih svojega učitelja. Med stenskimi urami je tudi več ur, katere so znane pod imenom "nuermberska jajca".

General Dusmet je mnogo potoval po svetu in na svojih potovanjih iskal samo prilike, kje bi kupil kako staro uro. O tem svojem potovanju po svetu zna starček pripovedovati mnogo zanimivih anekdot. Tako je nekoč potoval v London. Na potu se je ustavil v mestu Bruegge ter seveda takoj posikal slovečega starinarja. Tu je kmalu našel znamenito uro ter vprašal, koliko starinar za njo zahteva.

Starinar je odgovoril: Toliko in toliko. Zahteval je precejšnjo vsoto.

"Dam vam polovico tega, kar zahtevate," je odgovoril general.

Starinar pa se je zasmejal, malomarno zamahnil z roko in rekel: "Saj ne veste, kaj govorite. Na Španskem živi prisiljen general. Ta bi mi dal dvakrat toliko, kolikor sem od vas zahteval."

Sedaj se je general Dusmet zasmejal in rekel: "Tisti prisiljen general španski general sem pa jaz."

NEZNAN KRISTUSOV

ČUDEŽ

Britski muzej je pred letom dni kupil šop starih pergamentov. Med njimi so našli štiri liste, o katerih so ugotovili, da so pripadali stari bibliji iz leta 150. do 200. po našem štetju.

Tekst je v grškem jeziku in napisan kakor na vseh dokumentih iz tega časa brez presledkov med posameznimi besedami. Zanimivo pa je pred vsem to, da vsebuje doslej popolnoma neznane epizode iz Kristusovega življenja, tako poročilo o doslej neznanem čudežu. Kristus poseje polje in neposredno po tem vznikne bogata letina. Listi vsebujejo med drugim tudi novo varianto verz: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, pogovor med Kristusom in starci ter zgodbo o ozdravitvi gobavec.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PRIZNANJA "SLOVANU"

Rojaki so nam poslali iz vseh delov Združenih držav nešteto priznanj, tikajočih se "Slovanevega" petja dne 3. aprila na radio postaji WEAF. Vsa pisna bomo izročili vodstvu WEAF postaje, najznačilnejša pa na tem mestu objavljamo.

New York City, N. Y.

Gospodje: Imeli smo veliko veselje poslušati vaš program slovenskih narodnih pesmi včeraj in smo takoj napravili rekorde vašega petja.

Rekordi so tako krasni, da smo prepričani, da jih boste radi poslušali. Pridite v naš studio, kadar vam je najugodnejše in veselilo nas bo igrati te rekorde za vas. Pri tem ne prevzamete nikakih obveznosti.

S spoštovanjem
Radio and Film Methods Corporation,
101 Park Ave., New York, N. Y.
Lionel S. Leffert.

Danbury, Conn.

Cenjeno uredništvo "Glas Naroda": Radio vspered dne 3. aprila na postaji WEAF, ko je bilo društvo "Slovan", nam je dalo 15 minut užitka, da smo bili ginjeni do solz. Petje je bilo izvrstno, ne kot društveno, temveč kot profesionalno petje. Takega vzporeda Slovenci še nismo imeli v Ameriki, in "Slovan" ima veliko zaslug za tako izvanredno prireditel. Pet krasnih, domačih pesmi, ki segajo v srce vsakomur, kateri ima le malo čuta za tako pristočno slovensko pesem.

Čestitamo "Slovanu" k vztrajnosti in posebno še k popolnosti moškega zbora.

V upanju, da bomo v kratkem imeli zopet priliko slišati ta eminentni moški zbor, pozdravljamo "Slovana" in vse, ki se zavedajo naše krasne domovine.

Za Slovence v Danbury:
A. & M. Jakopich, družina J. Dollar, družina Schier in Mrs. A. Krech.

Pittsburgh, Pa.

Program, katerega je izvajalo pesko društvo "Slovan" 3. aprila ob 6 uri zvečer, je bil eden najboljših, kar sem jih slišal.

Tukaj v Pittsburghu se je slišal na postaji WCAE in to tako lepo, kakor bi peli v hiši.

Pevsko društvo "Slovan" bi moralo peti v Radio City vsak teden enkrat.

John Fabec.

Delhi, Iowa.

3. aprila smo poslušali petje "Slovana". Bilo je res nekaj lepega, samo čas je bil prekratek. Da bi bilo saj pol ure. Naš radio ni nekaj v redu, zato sva šla s sinom poslušat skoraj dve milj daleč k Americancem. Tudi oni so se izražali najboljše o prelepem petju.

Tako je prav. Drugi narodi pojejo in imajo vsakovrstne prireditve, zakaj jih ne bi imel naš narod, saj nas je vendar veliko v tej deželi. Po mestih imate priliko večkrat slišati, tukaj smo pa slišali šele parkrat, enkrat iz Milwaukee, Wis., enkrat iz Clevelanda, enkrat iz Des Moines, Iowa. To je bilo 1. marca 1932.

Zatorej le korajžo in se še kaj kmalu oglasite, ker vam bomo jako hvaležni.

S pozdravom
Ivana Drasler.

Saginaw, Mich.

Program društva "Slovan" se nam je izvrstno dopadel. Jaz in moja družina želimo, da bi jih pogostejše slišali.

Pozdrav od družine
Frank Dovžan.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in Poučni Spisi

- BODOČI DRŽAVLJANI** naj naroče knjižico — "How to become a citizen of the United States". Cena 50
- BREZPOSELNOŠTI IN PROBLEMI SKRBEV ZA BREZPOSELNE.** 75 strani. Cena 35
- BOJ NALEZLJIVIM BOLEZNIM.** Spisal dr. Jos. Tlačar. 155 strani. Cena 75
- Opisi važnih kužnih bolezni z navodili za nego bolnikov. 8 slikam.
- CERKNIŠKO JEZERO IN OKOLICA.** Spisal M. Kalač. Trda vez. 75 strani. Cena 120
- V knjigi je 21 slik in en zemljevid. Zgodovina in priprave o naravnem čudu, kakršnih je le malo na svetu.
- DENAR.** Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Cena 80
- Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacijski spis o denarju.
- DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK.** Spisal Franjo Dolar. 8 slikam. 278 strani. Cena 125
- DOMAČI VRT.** Spisal M. Humek. 234 str. Cena 120
- Splošno vrtnarstvo; posebno vrtnarstvo; sadno drevje; kako vrt krasimo; navodila za sobne rastline. 102 slik.
- DOMAČI ZDRAVNIK.** Spisal S. Kneipp. 240 str. Trda vez. Cena 150
- Navodila slovitega župnika, ki je zdravil najrazličnejše bolezni z navadnimi pripomočki. Opis bolezni. Slike.
- DO ORHIDA DO BITOLJE.** 106 strani. Cena 70
- Zanimiv potopis s slikami tistih krajev naše stare domovine, ki so Slovincem le malo znani.
- GOVEDOREJA.** Spisal R. Legvart. 143 strani. 8 slikam. Cena 150
- GOSPODINSTVO.** Spisala S. M. Purgal. 8 slikam. 296 strani. Cena 120
- Knjiga se odlikuje po svoji izbrani vsebini in veliki koristi, ki jo nudi ženski in dekletom v vseh vprašanjih gospodinstva.
- GOSTILNE V STARI LJUBLJANI.** 51 strani. Cena 60
- Podroben opis starih ljubljanskih gostiln, s katerimi je v gotovi meri zvezana zgodovina slovenske prestolice.
- GRŠKA MITOLOGIJA.** 311 strani. Cena 1—
- Opis božanstev, v katero so verovali stari Grki.
- IZ TAJNOSTI PRIRODE.** 82 strani. Cena 50
- Poljudni spisi o naravoslovju in zvezlozanstvu.
- IZBRANI SPISI ZA MLADINO.** Spisal Franc Levstik. 220 strani. Cena 90
- Levstik. 220 strani. Cena broš. 90
- JUGOSLAVIJA.** Spisal Anton Melik. Prvi in drugi del obsega 321 strani.
- Cena: I. Del 80. II. Del 80
- Zemljepisni pregled; natančni podatki o prebivalstvu, gorah, rekah, poljedelstvu.
- KRATKA SRBSKA GRAMATIKA.** 68 strani. 30
- KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV.** 95 strani. Cena 30
- KNJIGA O LEPEM VEDENJU.** (Urban.) Vez. 125
- KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU.** 111 str. 50
- KURČINA RAČUNICA.** Trda vez. 144 str. Cena 75
- Navodila za izračunavanje okroglega, rezanega in tesanega lesa.
- LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI.** pozicije. 306 str. Cena 70
- LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI.** 332 strani. Cena 70
- V teh treh knjigah je zbrano vse knjižno delo našega velikega kritika, pesnika, pisatelja in jedkoslovca.
- LIBERALIZEM.** Spisal V. Hobhouse. 126 str. Politika študija, ki nazorno prikazuje smerice nekoč tako važne angleške politične stranke.
- MISTERIJ DUŠE.** Spisal dr. Franc Goesti. — 275 strani. Cena 1—
- Razprava o blaznosti in posledicah pijančevanja.
- MATERIJA IN ENERGIJA.** Spisal dr. Lavo Čermelj. 8 slikam. 190 strani. Cena 125
- Nauk o atomih, molekulah in elektronih. Poljudno pisana razprava o izsledkih moderne znanosti.
- MEKARSTVO.** Spisal Anton Pevc. 8 slikam. 168 strani. Cena 1—
- Knjiga za mekarje in ljubitelje mekarstva sploh.
- NASVETI ZA HIŠO IN DOM.** 410 strani. Cena 1—
- Ta knjiga nudi nasvete, kako ravnati v raznih vprašanjih in neprilikah, ki se dnevno pojavljajo v delokrogu gospodarja in gospodinjice in je torej svetovalec v vsakem domu.
- NAROD, KI IZUMIRA.** 101 strani. Cena 40
- Poljuden opis najsevernejšega naroda na svetu, njegove sege in navade.
- NAJVEČJI SPISOVNIK.** 150 strani. Cena 25
- Knjiga vsebuje veliko zbirko ljubavnih in ženitnih pisem.
- NAŠA PEVA KNJIGA.** Spisal Pavel Flere. 60 strani. Trda vez. Cena 75
- To je nekaj slovenski abecednik, sestavljen po vzoru ameriških učnih knjig. 8 slikam. Primerno za otroke, katere hočete naučiti slovenskega pravopisa.
- NOVA VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA.** 291 strani. Cena 150
- To je najpopolnejša sanjska knjiga, sestavljena po najboljših arabskih in egiptovskih virih. 8 slikam.
- OJAČEN BETON.** 123 strani. Vezano. Cena. 50
- Učna knjiga s slikami za stavbne obrtnike.
- OB 50-LETNICI DR. JANEZA EV. KREKA** — 94 strani. Cena 35
- Napisano v spomin možu, ki je prvi med nami uspešno propagiral veliko idejo jugoslovanstva.
- OBRTNO KNJIGOVODSTVO.** 258 strani. Vez. 250
- Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolarstvo.
- ODKRITJE AMERIKE,** spisal H. MAJAR. Trije deli: 102, 141, 153 strani. Cena mehko vez. 50
- Cena vezane 60
- Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih.
- PO GORAH IN DOLINAH.** Spisal Pavel Kunaver. 197 strani. Cena 80
- V knjigi so opisane lepote naše slovenske domovine. Krase jo krasne slike naših najlepših krajev.
- PRAKTIČNI RAČUNAR.** Trda vez. 251 str. 75
- Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno.
- PRAVILA ZA OLJKO.** 142 strani. Cena 65
- Nasveti in navodila, kako se je treba obnašati v družbi.
- PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE** Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Cena 70
- Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtami sodobne filozofije.
- PSIHICNE MOTNJE NA ALKOHOLSKI PODLAGI.** Spisal Ivan Robida. 183 strani. Cena 75
- Strokovna razprava o posledicah preoblegla zauživanja alkohola.
- RUSKI REALIZEM.** Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani. Cena 150
- V knjigi so opisani predhodniki in idejni utemeljitelji te svojevrstne ruske struje.
- RADIO.** 244 strani. Cena 175
- Kdor se zanima za radio aparate, ne more te knjige pogrešati. Spisal jo je strokovnjak, profesor Andrej. 8 slikam.
- RAČUNAR.** 266 strani. Vezano. Cena 75
- S pomočjo te knjige vam je mogoče naglo izračunati obresti od pol odstotka do dvanajstih odstotkov. Vsebuje tudi dodatek o metri in teži.
- STANLEY V AFRIKI.** 122 strani. Cena 50
- Doživljaji slavnega raziskovalca, ki je prvi raziskal "črni kontinent".
- SPOMINI.** (Spisal Jože Lavtžar.) 243 strani. Cena 150
- V tej knjigi obuja naš znani potopisec župnik Lavtžar spomine na svoja brezštevilna potovanja.
- SVETO PISMO STAREGA IN NOVEGA ZAKONA.** 799 in 233 strani. Trda vez. Cena 3—
- SADNO VINO IN SADIJEVEČ.** Spisal M. Humek. 128 strani. 8 slikam. Cena 40
- Navod. kako za izdelanje in kako z njim ravnati, da dobimo okusno in stanovitno pijačo.
- SLOV-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN-SLOVAR.** 118 strani. Cena 90
- SADJE V GOSPODINSTVU.** Spisal M. Humek. Kratke navod. o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjavi. Pojasnjeno s 15 barvnimi prilagami in 42 slikami. 80
- SLOVENSKO-NEMSKI SLOVAR.** 143 str. Cena 40
- Druga polovica knjige vsebuje nemško-slovenski slovar in kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika.
- SPRETNJA KUHARICA.** 248 strani. Vezana. Cena 1,45
- V knjigi je nad šeststo najvažnejših kuharskih navodil.
- SPOJ. LJUBEZEN. MATERINSTVO.** Cena ... 50
- Knjižico je spisal prof. dr. Zahor ter je namenjena dekletom v starosti štirinajstih let.
- SPOJNA NEVARNOST.** Cena 25
- Na šestnajstih straneh je dr. Franc Dergane nakratko pojasnil nalezljive spolne bolezni.
- UČNA KNJIGA LAŠKEGA JEZIKA.** 147 str. Cena 60
- Knjiga vsebuje tudi slovnico in kratak slovar.
- UČBENIK ANGLEŠKEGA JEZIKA.** — Slovnica in slovar. 295 strani. Cena broš. 125
- Vezano 150
- UVOD V FILOZOFIJO.** Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 150
- VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK.** 437 strani. Vezano. Cena 125
- Zbirka pisem, listin in vlog za zasebnike, trgovce in obrtnike.
- VELIKI VSEVEDEŽ.** 144 strani. Cena 50
- Zbirka zanimivih in kratkocasnih spretosti; burke in šalivi poskusi; vedeževalna tabela; punktiranje; zastavice.
- VOŠČILNA KNJIZICA.** 93 strani. Cena 50
- Zbirka voščilnih listov in pesmic k godovom, novemu letu in drugim prilikam.
- VOJNA Z JUGUROTO.** 123 strani. Cena 50
- VALENTINA VODNIKA IZBRANI SPISI.** — 100 strani. Cena 30
- VALENTIN VODNIK SVOJEMU NARODU.** — 48 strani. Cena 25
- V prvi knjigi so pesmi in basni, dočim ga nam je v drugi knjigi predstavil Vodnika dr. Ivan Pregelj kot pesnika, zgodovinarja, govornika, glasbenika in častikarja.
- VODNIKOVA PRATIKA za leta 1927.** 128 str. Cena 50
- Zbirka zanimivih spisov, ki so trajnega pomena.
- VODNIKI IN PREROKI.** 128 strani. Cena 60
- Knjiga je izšla v založbi Vodnikove družbe ter vsebuje življenjepis mož, ki so s svojim delom privedli slovenski narod iz suženjstva v svobodo.
- ZNANSTVENA KNJIZNICA,** 78 strani. Cena. 35
- Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike zaporoških kozakov.
- ZDRAVILNA ŽELIŠČA.** 62 strani. Cena 40
- V knjižici najdeš v lepem redu omenjeno vse, kar potrebuješ, da si ohraniš in popraviš svoje zdravje.
- ZGODOVINA UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, SRBIH IN HRVATIH.** 137 strani. Cena. 190
- Znamenito delo našega znanega umetnostnega zgodovinarja Josipa Mala. V knjigi je 67 krasnih slik.
- ZDRAVJE MLADIH.** 147 strani. Cena 125
- Higijena doma in v soli. Opis bolezni pri mladini.
- ZDRAVJE IN BOLEZNI V DOMAČI HIŠI.** spisal dr. Just Bačar. Cena 125
- Sestav. delovanje in nega človeškega telesa. 8 slikam.

SAMOSTANSKI LOVEC

(ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

74

Z globokim vzdihom zatise Hajmo oči. Tako je bila razbita njegova svetla sreča, potopila se je, ugasnila.

Stopi iz vriskajočega kroga in gre v temo gozda. Tam stoji v črni senci dreves tre zgre proti ugašajočemu kresu, čegar pojemajoči plameni blede v svetlobi vstajajoče lune. Vidi, kako stopa ena planšarica za drugo k ognju, da si prižge bakljo. V parih odhajajo v dolino ali v stran čez pašnike, vsako dekle s svojim fantom. In s teze, ki vodi v samostansko vas, se vedno done grgrajoči glasovi piščalke. Kmalu izginejo postave domov vračajočih se mladih ljudi v medli mesečini in po vseh stezah je videti samo še baklje, kot premikajoče se zvezde in vsaka zvezda razsvetljuje tajno srečo, ljubeznivo govorjenje in brezkončne poljube.

Hajmo hoče stopiti iz gozda. Tedaj pa vidi še zadnjega, kako stopi k ognju. Bil je Jurij; v žerjavico potisne svezjen trsak in ko se vnamejo, nese sveti ogenj kresu v Cencino koč.

Hajmo ga ne mara srečati; v senci gozda koraka počasi dalje. Ko nato gre čez planjavo, naenkrat zasliši v svoji bližini bridko ihtenje. Pod samotno smreko vidi sedeti na tleh Cenco; obraz si zakriva z rokami in celo telo se ji trese pod jokom. Ne sliši njegovih korakov; šele ko tiho izgovori njeno ime in ji roko položi na ramo, ga prestrašena pogleda.

— Kaj hočeš od mene?

— Slišal sem te jokati. To me je zbolelo. In prosil bi te za odpustanje, če se mi ti kaj slabega storil. Pogledaj, Cenca, nič ne morem za to.

Cenca se ježno zasmije.

— Tako ne smeš biti, Cenca! Saj ne more nikdo nič za to. Pač ni moglo biti, da bi se midva našla v veselju in miru. Glej, Cenca, drživa skupaj in bodiva dobra tovariša v srčni bolešti! Ko bi samo mogla pogledati v me in bi videla, kako tam izgleda. Vem, da nikdar se ne bi na mene hudovala, temveč bi imela usmiljenje z menoj.

— Hajmo! — zajecela in ga potegne na svojo stran. — Daj, pogledj, ne boj se me! Z menoj moreš vse govoriti. Kakšno srčno bolečino imaš? Povej, Hajmo!

V vroče kipeči bolečini pride iz njegovih prsi:

— Dekleta ne morem pozabiti. Davim se, mučim se in silim se, pa je ne morem pozabiti. Kamorkoli gledam ponoči in podnevi, povsod stoji njen obraz in me gleda. Vsaka sapica v gozdu, vsaka voda, ki jo slišim teči, vse ima dekleto glas. Vsako vitko drevo, vsaka cvetlica me na njo spominja. In jezera pa sploh ne smem pogledati. Sploh za mene ni nikdar več obstanka. Če sem zunaj, me žene domov, in če sem doma, me zopet žene ven. Vse srce mi hoče zgoriti kot kup suhega lesa. Čutim, Cenca, da moram pod tem umreti.

— Hajmo! Jezus, Marija! Ti moj dragi! — Cenca obmolne. Nato pa govori dalje z mirnim, pa trdnim glasom: — Zakaj pa bi moral dekleta pozabiti? Ali te mogoče Gitli ne mara? Beži, tako neumno vprašanje! Kako te katera ne bi mogla rada imeti? Že vem — slišala sem, poslali so jo proč, kaj ne?

— Da, Cenca!

— Pa zakaj?

— Ne vem. Rekli so, da je to za njo sreča.

— Sreča? — mrmra dekle. — Sreča, katero nam nudi gospoda? Te sreče ne dam jesti nobeni kravi. Toda povej, kam pa je vendar šla?

— V Solnograd k plemenitim gospem.

— Kaj pa bo tudi tam? Ali dela v hlevu ali v kuhinji?

— Ne vem.

Cenca zamišljena gleda pred se. Nato pa poskoči.

— Pogledj, mora biti že polnoč, luna že gre čez hrib. Pojdi, Hajmo, dvigni se in glej, da greš domov. Glej, tako si truden in prečut, da se niti ravno ne moreš držati na nogah. Tukaj imaš svojo kapo in palico! Tako! Sedaj pa glej, da greš domov in lezi spat! Lahko noč!

— Lahko noč, Cenca! — pravi Hajmo s pojemajočim glasom. — In hvala za prijaznost!

— Že dobro! Samo oglaš se kaj na moji planini! Jutri me ne bo doma. Toda pojutrišnjem, me dobiš zopet. — Bolesten nasmeh zaziblje njene ustnice. — Sedaj pa pojdi domov! In dobro spi!

— Če bom mogel. Lahko noč, Cenca!

— Lahko noč, Hajmo!

— Hvala ti!

— In mnogo sreče za kres!

— Sreča? Rad bi vedel, od kod bi mogla priti.

Trudnih korakov gre Hajmo čez pobočje. Cenca gleda za njim, dokler njegova postava ne izgine v polsvitu mesečne noči.

— Ne, fant, — govori Cenca, — umrl mi ne boš, dokler imam jezik in noge na svojem telesu!

Steče proti svoji koči. Ko pride do vrat, vidi ogenj v ognjišču. Jurij čepi v kotu in strmi v plapolajoči ogenj. Tiho se Cenca zopet umakne. Ko pride do steze, ki vodi v samostansko vas, prične teči.

Svetla luna ji sveti po tihem poti.

25.

Ko se je daniilo, pride Cenca v vas. Ni počivala. Naglih korakov gre po cesti; krilo si je podvezala in v rokah drži palico, ki si jo je vlomila v gozdu. Z dimnikov še ne vstaja dim in tišina vlada po vseh poljih in travnikih. Dan sv. Bešnjega Telesa! Največji praznik leta! Mnoge hiše so bile že okrašene z brezoni in venci in pred drugimi hišami, ki še niso bile okrašene, so na kupih ležale breze. Nikogar ne sreča; ljudje so že spali; toda vsak pes je imel na vratu privezano kladlo, da ni mogel imeti lovskega veselja v samostanskih gozdovih.

Po dveurni dobri hoji pride Cenca na trg. Tukaj so bili ljudje že pokonci. Odraščeni so krasili domove, otroci so po cesti sipali cvetje; solarji so krasili solarno in gradili oltar. Cenca je bila lačna. Stopi v gostilno.

— Dobro jutro! — pozdravi krčmarja. — Ali me še poznate?

— Če prav vem, si Eggebauerjeva hči.

(Dalje prihodnjik.)

Razne vesti.

TRAGEDIJA CIGANSKEGA DEKLETA

V Pištynah je skočila v reko Vah 20-letna ciganka Eva Radiceva in je utonila. Vzrok je bil nesrečna ljubezen.

Dekle je bilo zelo lepo in je izviralo iz družine slovitega ciganskega kralja Radicza. V Bratislavi se je seznanila z nekim častnikom in njena družina je delala na vso moč, da bi se z njim poročila. Razmerje baje tudi ni ostalo brez posledic. Hipoma pa se je hoteli častnik osvoboditi vseh vezi, češ da je dobil migljaj od zgoraj, da bi utegnla takšna zveza imeti slabe posledice za njegovo kariero. In to je poglaval nesrečnico v smrt.

BISERI PONESREČENE GUVERNERKE

Letalska katastrofa, ki se je zgodila ob reki Kongu in ki je veljala življenje guvernerja Renarda, njegovo ženo in pet spremljevalcev, bo imela še nepričakovan epilog. Angleška zavarovalna družba Lloydov je namreč od odvetniškega biroja, ki mu je skrbeti za zapuščeno ponesrečene guvernerke, prejela poziv, naj plača preko 6 milijonov frankov zavarovalnine za biserni ogrlici, ki jih je guvernerka na svojem zadnjem potovanju imela baje s seboj. Guvernerka Renardova je bila vdova po ameriškem kralju mila Winburnu in zelo bogata. Samo obe biserni ogrlici izmed draguljev, ki jih je imela, so cenili na preko 6 milijonov frankov in za to ceno ju je tudi zavarovala. Ni pa še prav gotovo, da bo zavarovalnica to vsoto izplačala, kajti pravega dokaza, da je imela guvernerka ogrlici s seboj, ni. Na kraju nesreče ju niso našli navzile najbolj vestnemu iskanju. Pokojnica je baje večkrat dejala, da ji ti biseri, kadarkoli jih nosi, prinašajo nesrečo. Pred odletom jo je obhajala luda slutnja.

Zavarovalnice so imele že večkrat opravka z odškodninskimi zahtevami zaradi draguljev, ki so se izgubili na poljih, posebno pri letalskih nesrečah. Znana je letalska nesreča l. 1930. pri Meophamu, kjer je bilo ubitih šest oseb.

Med njimi sta bili vikontesa Ednam in neka Loefflerjeva.

Dami sta imeli zagotovo za 100 tisoč funtov draguljev pri sebi, ki so bili tudi zavarovani. Ako so po katastrofi vse skrbno pregledali, so našli komaj nekoliko biserov. Še danes ni pojasnjeno, kam je izginil klobuk ge. Loefflerjeve. V njem je bila skrita nad vse dragocena biserna ogrlica. Menijo, da je morda veter odnesel lahki poletni klobuk z vso njegovo drago vsebino daleč stran. Zavarovalnice so morale takrat plačati polno odškodnino za izgubljene dragulje.

VEČ SVETLOBE — VEČ JAJEC

Inženjer Heinz Hausner je specialist za svetlobno tehniko, mimo tega pa se bavi z raziskovanjem vpliva, ki ga ima umetna razsvetljava na organizme.

Med najzanimivejša njegova odkritja v tem pogledu spada odkritje o zvezah med svetlobo in rodovitnostjo, posebno med svetlobo in plodovitostjo kokoši.

Hausner se je že v deških letih zanimal za to, kdaj kokoši ležejo jajca in se je zelo čudil, ko so se mu kmetje pritoževali, da jih ležejo prav za prav samo spomladi in poleti, dočim v jeseni in pozimi samo drago pičo uživajo, ne da bi je "služile". Kot dijak je zvedel, da izvirajo kokoši iz tropskih krajev, to dejstvo mu je delo misliti in tčasoma je začel domnevati, da so morda drugačne svetlobne razmere v naših krajih vzrok življenjskih navad naše perutnine.

V tropskih deželah so temperature in svetlobne razmere v primeri z našimi precej nespremenljive. Pri nas niha dolžina dneva med 8 in 16 urami. V kratkih dnevih zimske dobe je kokoš manj hrane nego v daljših dnevih poletne dobe. Manjša množina hrane v zimskih dneh rabi vrhu tega pred vsem za ohranitev telesne temperature, za druge funkcije, kakor za leženje jajec, pa ne zadostuje več, zato je naravno, da so kokoši to stvar preložile v tople in daljše dneve poletne dobe.

Hausner je tedaj zvedel o poskusih ameriških strokovnjakov, da bi kokošim v spreminjenih razmerah zmernega pasu ustvarili življenjske pogoje, ki so jih imele prednice teh živalih v tropih. Američani so dan v kokošnjakih dalj-

šali s pomočjo umetne svetlobe. Tudi Hausner je začel s tem eksperimentirati in je doživel presenetljive uspehe.

Pozimi je n. pr. že ob 3. zjutraj vključil električno luč v kokošnjaku. Kmalu nato so se živali zbudile in pričele jesti. Čez nekaj časa pa so začele vidno dvigati svojo produkcijo jajec in ta produkcija je še bolj narasla, ko je raziskovalec dal kokošnjak malo ogrevati. Njegova poročila navajajo zanimive številke. Tako se je produkcija jajec pri mladih kokoših v decembrskem mesecu zvišala za trikratni iznos, v drugem letu leganja za štirikratni. Neki perutninar na Gradiščanskem, ki je od 60 kokoši imel v februarju prej 2 do 4 jajca, je po uvedbi umetne razsvetljave dosegel od iste ga števila kokoši v istem mesecu dnevno 15 do 20 jajec. Povprečno letno število jajec na kokoš je bilo prej 126, po zaslugi umetne razsvetljave pa 159.

Za umetno razsvetljava kokošnjaka zadostuje pri tem pri- lično toliko svetlobe kakor za srednje velik stanovanjski prostor, torej krog 15 luks in tudi ne sme biti večja. Dalje luč ne sme slepiti in se zato uporablja matirane ali opalne žarnice. V večini primerov zadostuje že 25 vatna žarnica.

SAMOMORI PRI PRIMITIVNIH NARODIH

Samomori so pripisovali vpliva civilizacije na ljudi sile, kajš živcev ali nagnjenje k ekscentričnosti. Samo mori naj bi bili doma samo pri kulturnih narodih. In to naziranje se potrdile statistike s svojimi točnimi podatki o samomorih. Pri tem je bilo pa pozabljeno za to, da primitivni narodi ne poznajo statistike in da o samomorih pri njih ničesar ne vemo. Šele nedavno so raziskovalci ugotovili, da so samomori pri primitivnih narodih celo pogostejši, kakor pri kulturnih.

Holandec H. Wisse je sestavil podroben pregled samomorov pri 54 narodih vseh delov sveta glede na različne stopnje razvoja. Že način samomorov je različen pri primitivnih in kulturnih narodih. Najprimitivnejši narodi n a najnižji stopnji razvoja ne poznajo samomora z lastno roko, pri njih si konča človek življenje na pasiven način s tem, da čaka, da nastopi po dolgem gladiovanju smrt sama. Drugi se pa dajo brez odpora in obrambe mirno usmrtiti, ali pa iščejo smrti v boju z močnejšim sovražnikom. Avstraleci iz zapadne Viktorije si končajo življenje tako, da se dajo počiti strupeni kači. Pri plemenih na višji stopnji razvoja je te vrste samomor redek pojav.

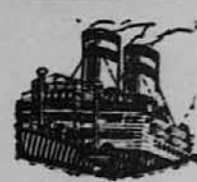
Zelo pogosto je samomor posledica naravnih in socijalnih razmer. Tako imajo Eskimi in prebivalci severne in severovzhodne Azije težje življenje od drugih primitivnih plemen in narodov. Večina samomorov pri primitivnih narodih izvira iz izvestnih nazorov in nprstvenih čutov. Raziskovalci so dognali v mnogih primerih, da so se stari ali težko bolni ljudje po običaju dotičnega plemena odnosno naroda sami usmrtili ali pa so jih usmrtili njihovi rojaki. Ta običaj ima svoje gospodarske razloge in predpisan samomor velja za nekaj samo ob sebi umevnega. Močno je razširjen tudi običaj, da si končajo ljudje življenje ob smrti svojega sorodnika ali predstojnika. Ti samomori se nanašajo na žene, otroke in sluge poglavarjev, ker so zvezani s predstavo, da obstajajo med poglavarjem, njegovo že-

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE



19. aprila: Berengaria v Cherbourg Bremen v Bremen

20. aprila: Roma v Trst Paris v Havre

24. aprila: Manhattan v Havre

26. aprila: Europa v Bremen Aquitania v Cherbourg

27. aprila: Lafayette v Havre Rex v Genoa

MAJA:

3. Majestic v Cherbourg

4. Champlain v Havre

8. Washington v Havre Berengaria v Cherbourg

10. Bremen v Bremen

11. Paris v Havre Conte di Savoia v Genoa

15. Aquitania v Cherbourg

17. Europa v Bremen Saturnia v Trst

18. Ile de France v Havre

22. Majestic v Cherbourg Manhattan v Havre Champlain v Havre Rex v Genoa

28. Bremen v Bremen

29. Berengaria v Cherbourg

JUNJA:

1. Lafayette v Havre

5. Aquitania v Cherbourg Washington v Havre

7. Normandie v Havre

8. Europa v Bremen Conte di Savoia v Genoa

12. Majestic v Cherbourg Bremen v Bremen

15. Rex v Genoa Champlain v Havre Manhattan v Havre

19. Berengaria v Cherbourg Normandie v Havre

22. Aquitania v Cherbourg Ile de France v Havre

26. Majestic v Cherbourg Europa v Bremen Conte di Savoia v Genoa

JULIJA:

3. Berengaria v Cherbourg: Washington v Havre Saturnia v Trst

5. Bremen v Bremen Champlain v Havre Rex v Genoa

10. Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg

16. Europa v Bremen

17. Conte Grande v Genoa Majestic v Cherbourg Manhattan v Havre

20. Ile de France v Havre

23. Conte di Savoia v Genoa

24. Berengaria v Cherbourg

26. Bremen v Bremen

27. Champlain v Havre

31. Washington v Havre Aquitania v Cherbourg Normandie v Havre

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno da kdaj imate plačano naročnina. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Poslajte jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Lausht

COLORADO:

Pueblo, Peter Collig, A. Saffig Walsenburg, M. J. Bazuk

INDIANA:

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevil, J. Lukanich Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)

Joliet, Mary Bambich, Joseph Hrovat

La Salle, J. Spelich Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Jože Zelenc

KANSAS:

Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Žagar

MARYLAND:

Kittamiller, Fr. Vodopivec Steyer, J. Černe (za Penna. W. Va. in Md.)

MICHIGAN:

Detroit, Frank Stolar

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Gouze Ely, Jos. J. Poshel Eveleth, Louis Gouze

Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:

Roundup, M. M. Panlan Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick NEW YORK:

Gowanda, Karl Strniša Little Falls, Frank Maslo

OHIO:

Barberton, Frank Troha Cleveland, Anton Bobek, Chas. Maringer, Jacob Resnik, John Slonik

Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant, John Funaš

Warren, Mrs. F. Rachar Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:

Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakš Broughton, Anton Ipavec Claridge, Anton Jerina

Conemaugh, J. Brezovec Export, Louis Supančič Farrel, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Johnstown, John Polants

Krayn, Ant. Taučelj Luzerne, Frank Balloch

Manor, Frank Demshar Midway, John Žust

Pittsburgh, J. Pogacar Presto, F. B. Demshar Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Alita, Frank Skok Sheboygan, Joseph Kakež

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauchar Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izna potrdilo za svo to, katere je prejel. Zastopnik roja kom tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO

NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

DOMAČE ŽIVALI. 72 strani. Cena	30
GODČEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena	25
HUMORESKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena	30
Trda vez. Cena 1.-	
12 KRATKOČASNIH ZGODBIC. 72 str. Cena	25
PO STRANI KLOBUK. 150 strani. Cena	50
POL LITRA VIPAVCA, spisal Feigel, 136 str.	60
PREDTRŽANI, PREŠERN IN DRUGI SVETNIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena ..	25
SANJSKA KNJIGA	60
SANJSKA KNJIGA	30
SLOVENSKI ŠALJIVEC. 90 strani. Cena	40
SPAKE IN SATIRE. 150 strani. Cena	70
TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena	70
TOKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena ..	30
TRENUTEK ODDIHA (Knjiga vsebuje tudi šalografo "Vse naše"). 180 strani. Cena	50
VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA	150
VESELE POVESTI. 70 strani. Cena	35
ŽENINI NAŠE KOPENELE. 111 strani. Cena ..	45

TE KNJIGE LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.